

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 30. marca 1933.

Štev. 37.

Žalosten dokaz nezavednosti

Čim večja je gospodarska stiska, tem ostrejša je tudi tekma in borba med posameznimi stanovi. Tako ostra je že postala ta borba, da je brez usmiljenja zapisan propadu vsak stan, ki si ni znal ustvariti močne organizacije, ki ni znal s krepko stanovsko organizacijo priboriti sebi v javnosti oni ugled in ono veljavo, ki mu je potrebno, da vzdrži v vedno bolj ostrem boju za obstanek. Glavna zahteva dobre stanovske organizacije pa je, da je splošna, da obsega prav vse člane enega stanu, da so dejansko vsi združeni v prizadevanju po uresničenju skupnega cilja. Organizacija, ki tega ne doseže, je pomanjkljiva in njen uspeh v javnosti le polovičarski, to je nezadosten. Zato smo pred enim tednom opozorili na nujno potrebo, da se vsa naša trgovska združenja združijo v eni skupni organizaciji, v naši Zvezi trgovskih združenj. Zato smo poudarili, da je že skrajni čas, da se odpravijo oni žalostni znaki stanovske nezavednosti, da stoji nekatera združenja ob strani, da si sicer ne branjajo uspehov, ki jim jih je priborila skupna organizacija, da pa sami nočejo za to skupno organizacijo nič žrtvovati. Je sicer takšnih združenj silno malo in so sicer takšna združenja le silno redka izjema, baš zato pa tudi tem manj potrebna. Kajti če morejo vsa združenja storiti svojo dolžnost do skupne organizacije, če morejo skoraj vsi trgovci žrtvovati za skupen cilj, potem ni razloga, zakaj bi se odtegnili tej dolžnosti tudi le eno združenje. Enaka pravica in enaka dolžnost za vse!

Že celo žalostno pa je, kadar se odteguje tej skupni dolžnosti združenje, ki je finančno tako močno, da sploh ne more resno utemeljiti, zakaj nudi slovenski javnosti tako melek dokaz stanovske nezavednosti. In v tem neprijetnem položaju je združenje trgovcev za mesto Celje, ki še vedno ni član Zveze trgovskih združenj in ki se še vedno odteguje skupni dolžnosti in ki je še pred kratkim zopet odbilo pristop k naši delavni in vsemu trgovstvu služeči Zvezi trgovskih združenj. Kako brez vsakih resnih razlogov je bil odbit ta predlog, kaže najlepše zapisnik o tozadevni letni skupščini Združenja trgovcev za mesto Celje z dne 15. marca. Objavljamo zato odstavek zapisnika, v katerem se poroča o odbitju predloga, dobesedno. Ta odstavek zapisnika se glasi:

»G. predsednik sporoči, da je bil pravčasno vložen samo en samostojni predlog in sicer od trgovca g. Šumerja Avgusta, ki predlaga zopetni pristop v Zvezo trgovskih združenj. Prosi g. tajnika, da tozad. predlog št. 297/33 prečita. G. tajnik prečita ves dopis, nakar g. predsednik pojasnjuje virek lanskega izstopa iz Zveze. Vpraša, če želi kdo besedo k predlogu. G. Mislaj želi zvedeti, če je združenje pogrešalo Zvezo, odkar nismo več v nji vključeni. G. predsednik pojasnjuje izstop iz Zveze in sporoči, da Zveze nismo pogrešali, da imamo dobro organizirano tajništvo, imamo Zbornico za TOI, ki nam pri vsaki priliki stoji na strani in nam daje povsem točna pojasnila o zakonodaji. Zveza nas bi stala letno 6000 do 7000 Din, zamudno časa na občnih zborih, tozad. sklepi Zveze se tudi niso točno izvrševali; pomen Zveze bi bil večji, ko bodo enkrat vse Zveze skupaj združene in tedaj pa lahko zopet pristopimo, če bo potreba. Prosi, če želi še kdo besedo k predlogu. Ker se nihče ne oglasi, da predlog na glasovanje. Kdor je za zopetni pristop k Zvezi, naj dvigne roko. Za pristop k Zvezi dvigne roko samo predlagatelj g. Šumer, vsi ostali pa so proti predlogu, odn. proti pristopu v Zvezo. Predlog g. Šumerja se torej zavrne.«

Torej zaradi 6-7000 Din letnih se je odtegnilo celjsko združenje svojji stanovski dolžnosti, torej zaradi 6-7000 Din let-

nih je pokazalo celjsko združenje to neverjetno stanovsko nezavednost! A na istem obnem zboru je bilo podano blaginjsko poročilo, ki je jasno dokazalo, kako z lahkoto bi se baš celjsko združenje moglo prihraniti ta žalosten dokaz svoje stanovske nezavednosti! Za nič manj ko za 84 tisoč 691 Din se je lani povečalo premoženje Združenja trgovcev za mesto Celje, a vendar ni moglo utrpeti bornih 6000 do 7000 Din za skupno organizacijo, za skupno stvar. Kaj pa bi bilo, če bi se premoženje Združenja povečalo le za 77.000, ali je sploh mogoče, da morejo biti slovenski trgovci — kljub vsej zanosni tradiciji slovenskega trgovstva —, tako malenkostni.

„Trgovci morajo izumreti!“ Tako zahtevajo nabavljalne zadruge

V ponedeljek se je vršila v Beogradu letna skupščina Glavne zemljoradničke nabavljalne zadruge, na kateri je poročal predsednik upravnega odbora Voja Gjorgjević o delu zemljoradniških nabavljalnih združenj. Po »Politiki« je dejal Voja Gjorgjević med drugim to-le: »Število nabavljalnih združenj neprestano raste, čeprav vodi proti njim veliko gonjo ne samo trgovci, ki so direktno zadeti, temveč tudi posamezni narodni poslanci, ki so jih izvolili sami kmetovalci in zadrugarji. Majhni in veliki trgovci morajo izumreti, mesto njih pa bodo nastopile velike in nove nabavljalne zadruge.« In gospod Voja Gjorgjević tudi takoj navaja dokaze, da bodo trgovci v resnici izumrli. Takole opisuje razvoj nabavljalnih združenj:

»Leta 1919 je bilo pri nas 141 zemljoradniških nabavljalnih združenj, napram 72 pred svetovno vojno. Leta 1920 jih je bilo že 621, leta 1921 694, nato je njih število leta 1929 naraslo na 806, leta 1931 na 903 in lanske leto že na 1018 združenj... Od teh združenj so tri, katerih letni promet presega 1 milijon, 25 združenj ima več ko pol milijona letnega prometa, več ko 50 združenj nad 350.000, in 250 združenj več ko 200.000 dinarjev letnega prometa...« »Dokler ni bila ustanovljena glavna kmetijska nabavljalna zadruga, je prodala Glavna zveza srbskih kmetijskih združenj blaga za okoli 45 milijonov dinarjev. Leta 1930 pa je prodala Zveza že blaga za 9.985.931 dinarjev, l. 1931 za 16.552.062, a v letu 1932 že za 20.665.278 dinarjev.« Še v mnogo večji meri je narastel promet uradniških nabavljalnih združenj in tako se res bliža oni »srečni« čas, ki ga prorokuje in želi predsednik nabavljalnih združenj gospod Voja Gjorgjević, ko bodo vsi trgovci, majhni in veliki, izumrli.

To je torej visoki in vzvišeni namen nabavljalnih združenj in zaradi tega vzvišenega namena poklanja država velike privilegije združnim trgovinam in konzumom. Uničenje trgovcev je torej ta visoki cilj, kateremu služi po izjavi samega predsednika zveze nabavljalnih združenj to tako zelo privilegirano nabavljalno združništvo.

Toda naj bodo te ne baš lepe želje voditeljev nabavljalnih združenj še tako iskrene, vendar še ne bodo tako kmalu doživele svojega uresničenja. Kajti trgovstvo je še tako zdravo in močno, da nikakor neče izumreti, temveč se bo z vsemi silami borilo za svoj obstoj in proti tistim, ki mu izpodjedajo njegovo eksistenco. In sedaj, ko je bilo iz vrst nabavljalnih združenj odkrito in brez olepšav povedano, da je njihov cilj uničenje trgovstva, bo tudi trgovstvo s tem večjo borbenostjo branilo svoje pravice. In branilo jih bo tem lažje, ker je stališče, ki ga je tako neženirano zavzel predsednik zveze nabavljalnih združenj, tako zelo nesocialno, da se mora človek čuditi, kako se more takšna brezobzirnost čuti iz združnih vrst. Naloga združništva je vendar ta, da pomaga sebi, ne pa, da škoduje drugim! Pa menda je že postalo moderno, da v združnih vrstah vedno bolj izginjajo združna načela.

Nad 675.000 Din že znaša premoženje celjskega združenja, a vseeno to združenje nima smisla, da bi storilo svojo dolžnost do skupne organizacije.

In to se je moglo dogoditi v onem Celju, ki je tako svetla točka v zgodovini slovenskega trgovstva, kjer so se vršili prvi veliki boji, kjer smo doživeli tako lepe primere in dokaze stanovske požrtvovalnosti. Upamo in trdno pričakujemo zato, da je bila odklonitev predloga gosp. Šumerja le hipna nepremišljenost, ki pa jo bo celjsko trgovstvo v prvi priliki popravilo in ostalo zvesto svojim svetlim tradicijam. Verujemo v to, ker nismo izgubili še vere v stanovsko zavednost celjskega trgovstva.

Uničenje trgovstva! To je torej cilj nabavljalnih združenj. In za ta cilj deli država združenjam privilegije! Ali je res mogoča takšna zaslepljenost, da bi se podeljevali privilegiji v ta namen, da se uniči najboljši in najmočnejši davkoplačevalec? Kdo pa bo potem plačeval davke, ko bo uničen trgovec? Mar zadruge, ki se sončijo v davčnih prostostih?

Je že v resnici nezaslišano, da si upa tisti, ki živi od samih privilegijev, javno govoriti, da bo uporabil privilegije v to, da uniči stan, ki je za državo, za ves kulturni napredek naroda največje važnosti.

Mariborska kaznilnica odjema obrtnikom kruh

Dvoje važnih obrtniških zborovanj se je vršilo minulo nedeljo v Mariboru. V Gamberini dvorani je zborovalo dopoldne Združenje čevljarjev, popoldne pa so se zbrali tistotam krojači in krojačice. Obe zborovanji sta bili izvanredno dobro obiskani, kar je dokaz velike stanovske zavednosti in pa zavesti, da je v stiski edino trdna in strnjena organizacija najboljša opora našega obrtništva. Obeh zborovanj se je udeležil kot zastopnik zbornice za TOI Bureš Franjo, ki je izrekel nekaj pomembnih besed o splošnem položaju našega obrtništva, o stiskah, ki mu groze z uničenjem in o sredstvih, ki bi se jih moralo uporabiti v zaščito našega obrta.

Zborovanje čevljarjev je vodil dolgoletni predsednik njihove organizacije Krajcer. Obširno je poročal o delovanju Združenja v minuli poslovni dobi, o gospodarskem položaju organizacije in o korakih, ki jih je podvzelo Združenje in v svrhu zaštite čevljarkega obrta. Podrobno je omenjal hudo borbo, ki jo je vsilila čevljarjem čevljarška industrija. Sledile so volitve, pri katerih je bil ponovno izvoljen dosednji odbor z g. Krajcerjem na čelu.

Isto živahno in razgibano sliko, kakor zborovanje čevljarjev, je nudilo tudi popoldansko zborovanje krojačev in krojačic. Vodil ga je predsednik Združenja Kosar. Nastopal je zlasti proti šušmarstvu, ki ogroža krojaško obrt. Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor: Kosar Anton, Besak Anton, Vidovič Stanko, Coter Rajko, Lorber Franc, Karner Anton, Lešnik Mihael, Jeglič Polde, Kitzler Marija, Jan Marija, Zidarič Franc, Reicher Franc, Kunčič Karel, Cverlin Franc. Namestniki so: Pistotnik Franc, Granduč Alojz, Krammer Marija, Kedrič Henrik. Predsednik vajeniške in pomočniške preizkušnje je Štiber Rudolf, namestnik Besak Anton. Razsodišče: Besak, Coter in Kunčič.

Skupno vprašanje, ki se je na obeh zborovanjih zelo intenzivno obravnavalo, je bila konkurenca obrtne delavnice v tukajšnji kaznilnici. Na vseh letošnjih občnih zborih obrtnih organizacij so se čule iste pritožbe: mariborska moška kaznilnica je ustvarila s svojimi delavnicami obrtniško velepodjetje, s katerim ne morejo glede cen konkurirati obrtniki nobene streke.

Ali je sploh še mogoče dobroto, ki jo daje država, v večji meri zlorabiti?

Kljub vsemu cinizmu, ki je v tej nezaslišani napovedi o uničenju trgovstva, pa smo predsedniku nabavljalnih združenj za njegovo odkritosrčnost hvaležni, kajti sedaj je vsaj položaj do konca razjasnjen in sedaj vemo, pri čem da smo. Upamo pa tudi, da nam sedaj iz združnih vrst ne pride nikdar več očitka, da se brez vzroka borimo proti privilegijem združenj, kajti sedaj je jasno in nedvoumno povedano, da hočejo nabavljalne zadruge uničiti trgovstvo. Te zadruge so s tem zavzele naravnost sovražno stališče do trgovstva, zato pa se naj tudi ne čudijo, če bodo od strani trgovstva naleteli na odpor, ki bo v prah poteptal njih namere.

Nismo še tako daleč, da bi odklenkalo trgovini, ker še vedno ni nikjer tako spretnih in sposobnih posrednikov za izmenjavo blaga, kakor so trgovci. Naš sadni izvoz priča to nad vse jasno, naša lesna trgovina potrjuje to v nič manjši meri in brez blaga bi bile tudi same nabavljalne zadruge, če jim veliki trgovci ne bi dobavljali blaga. Nismo doslej o tej stvari podrobneje razpravljali, po izjavi predsednika uprave Zveze srbskih kmetijskih nabavljalnih združenj pa bomo tudi temu vprašanju posvečali več pozornosti. Gospodje hočejo boj in to željo jim bomo tudi izpolnili. Storili bomo to tem lažje, ker je pravica na strani trgovstva, ki še ne čuti nobene potrebe, da izumre, temveč ki hoče še dolgo delati v korist in prospeh države ter v blagor naroda in njegovega napredka.

Čim dalje večji razmah zavzema ta konkurenca ter nekatere obrtniške panoge že čisto resno ogroža v njihovem obstoju. Neglede na konkurenco samo pa ustvarja delavnici nov in velik kader šušmarjev, ki se v kaznilnici izuče obrti, na svobodi pa jo izvršujejo dalje brez izpričeval, brez izpitov in brez obrtnih listov ter brez dajatev, ki tako tlačijo obrtnike. Na ta način se tudi posredno ubija naše obrtništvo, ker število v kaznilnici izučenih obrtnikov neprestano narašča. Kakor ima izučitev obrta za kaznenca morda blagodejen vpliv, tako škodljiva za skupnost, ker ubija v njegovem obstoju obrtniški stan, ki je tvoril doslej najzanesljivejši in najštevilnejši kader davkoplačevalcev.

Spor zaradi delitve premoženja zagrebske zbornice

Z ustanovitvijo posebne obrtniške zbornice v Zagrebu je nastala potreba delitve premoženja zagrebske zbornice. Dosedaj pa se kljub posredovanju oblasti ni posrečilo doseči soglasja glede delitve premoženja.

Vse premoženje zagrebske zbornice se ceni na približno 8.700.000 Din. In sicer obstoji to premoženje iz gotovine v višini 737.000 Din, iz zamrzlih vlog pri I. hrv. štedionici v višini 2.340.000 Din in iz vseh hiš (zbornica na Wilsonovem trgu in hiši, v kateri je etnografski muzej). Ti dve hiši se cenita na 5 in pol milijona dinarjev.

Če se računa po 5 letni povprečni tangenti prispevkov v zbornico, so obrtniški prispevki k temu skupnemu premoženju 17%. Plenum zbornice pa je ponudil obrtnikom: 20% premoženja, a da prevzame nova obrtniška zbornica tudi 20% obveznosti do zborničnega uradništva, nadalje hišo, v kateri je etnografski muzej, ki pa 10 let ne bi plačeval nobene najemnine. Zastopniki obrtniške zbornice pa so to ponudbo odbili in zahtevajo, da dobe 20% premoženja, a da prevzamejo le 12,5% obveznosti do uradništva, da dobe hišo Etnografskega muzeja in pol dvorišča zborničnega poslopija.

Te pogoje pa je plenum zbornice odklonil in sedaj bo najbrže posredoval ban Perović, da pride do soglasja.

Otmir Pehani:

Naš kreditni trg

Pod tem naslovom je objavil »Slovenec« z dne 8. marca izpod peresa gospoda I. Avseneka dolg članek, ki razpravlja o stanju našega denarstva ter bolj ali manj jasno razkriva izglede, ki da čakajo naše denarstvo in s tem tudi pretežni del našega gospodarstva, v kolikor je to v neposredni zvezi s prvim. Načelna stališča, ki jih člankar zavzema pri presoji nastajanja in trenutno vladajočega stanja našega denarstva, nadalje pri kritiki vzporedjanja istega s francoskimi in švicarskimi denarnimi prilikami ter končno pri presoji vrednosti raznih sanacijskih načinov, so tako velike važnosti, da treba člankarjeva naziranja kritično premotriti.

Pravilo, da je treba trg denarja (kratkoročni kredit) in trg kapitala (dolgoročni kredit) v praksi strogo ločiti in obravnavati, je teoretično pravilno in se je po tem pravilu bolj ali manj ravnalo tudi naše denarstvo, ravnaoč se pač po naših prav posebnih splošnih potrebah gospodarstva ter po vladajočih okoliščinah, ki so jih prinašale konjunktura in depresije. Najboljši dokaz za to je dejstvo, da so naši denarni zavodi ob pričetku runa, ki je prišel k nam iz Zagreba, dovolj dolgo in odlično vzdrževali naval dvigateljev vlog ter da so izplačali ogromne milijone likvidnega denarja v svrhu — težaviranja. Če naši denarni zavodi niso pokazali tiste likvidnosti, kakor bi jo v podobnem primeru morda francoske ali švicarske banke, ni krivda na strani denarnih zavodov in njih splošne finančne politike, temveč ima svoj vzrok v dejstvu, da odpade pri nas na osebo samo okoli 330 dinarjev oficijalnih plačilnih sredstev, na zapadu pa 3000 do 4000 dinarjev. Pri tako neugodnem razmerju v

Adria prašek je boljši

plačilnih sredstvih ne more pomagati našim denarnim zavodom nobena matematika, da bi dosegli v primeru navala likvidnost zapadnih bank. Je pač jasno, da naši denarni zavodi ne morejo nalagati od prejetih vlog v gotovini večjega odstotka kratkoročno, v indirektno produktivne svrhe enkratnih obratovanj ali trgovine, temveč morajo skrbeti v veliki meri za dolgoročne kredite, sposobne za prokurativne, daljše investicije, ki so ravno pogoj za kasnejše kratkoročne kredite. Ravno nizko stanje oficijalnih in neznatna uporaba neoficijalnih plačilnih sredstev sta vzrok, da se pri nas nabira nov kapital in da raste poslovni promet v zelo počasnem tempu, da smo vsled tega gospodarsko močno zaostali. Zato moramo skrbeti najprej za investicije v dolgoročnih kreditih, če naj kdaj dosežemo večji poslovni promet ter z njim možnost nalaganja denarja v večji meri tudi v kratkoročne kredite. Vsakdo, ki ima nekoliko vpogleda v naše gospodarsko in denarstveno življenje, ve, da je pri nas iz navedenih vzrokov največ povpraševanja po dolgoročnih kreditih, za kratkoročne pa, da je razmeroma le zelo malo interesa. V prav istem razmerju tudi vlagatelj gotovine nimajo veliko možnosti za kratkoročno nalaganje gotovine in tako tudi ne potrebe po pogostem dvigavanju svojih vlog. Iz tega razloga imajo hranilne vloge pri nas v pretežni meri značaj dolgoročnih in ne kratkoročnih naložb ter sličejo v tem pogledu nalaganju denarja francoskih rentnikov v razne delnice in obligacije. Razlika med večino hranilnih vlog pri nas in med rentnimi naložbami tamkaj je bolj v juridični kratkoročnosti in dolgoročnosti kakor v praktičnem postopanju. V časih in razmerah, ki so po naših pojmih normalne, ta pravna razlika nima praktičnih posledic, pač pa pride do izraza takrat, ko hočejo vlagateljji juridično kratkoročnost svojih si ocer trajnih naložb uveljaviti napram denarnim zavodom iz izrednih vzrokov panike in ne iz resnične potrebe. Takim neprilikam bi se moglo naše denarstvo in gospodarstvo izogniti, slično Francozom, le tedaj, če bi vsaj gotov del našega juridično kratkoročnega, v normalnih razmerah pa dolgoročnega kapitala hranilnih vlog, sprejemili tudi pravno v dolgoročne kredite državnih rent, banovinskih in komunalnih papirjev ter raznih zadolžnic in delnic privatnih podjetij. Tak proces se more uspešno in brez škode za splošni kredit izvršiti svedo samo potom vzgoje naroda in na njegov prostovoljen pristavek ter nikakor pristilnim potem, kakor pravilno trdi tudi g. I. Avsenek.

Za presoji pravičnega ali nepravilnega postopanja naših denarnih zavodov v po-

gledu nalaganja prejetih vlog v dolgoročno ali kratkoročno posojila, ne more zato veljati za zapad veljavna normalna teorija vse dolje, dokler ne pride tudi ves naš ostali gospodarski trg iz podnormalnega v normalno stanje. Na tej črti našim denarnim zavodom, ki so hote ali ne hote primorani avtomatično prilagajevati svojo finančno politiko danim splošnim prilikam, v cellem tedaj ni kaj očitati. Posamezne in tudi velike napake, ki gredo morda bolj na račun varnosti kakor likvidnosti, so se pri nekaterih zavodih brez dvoma tudi zgodile, kar pa ne more biti merilo za kritiko prakse denarnih zavodov v pogledu mobilnega ali nemobilnega nalaganja njihovih dejansko dolgoročnih vlog.

Daleko najvažnejši del članka g. I. Avseneka je četrto poglavje, kjer razpravlja o možnosti in pogojih za odpravo sedanje latentne stiske na denarnem trgu. Člankar postavlja tu eno samo možnost sanacije, v — inflaciji bankovcev Narodne banke in sicer na podlagi trditve, da inflacija ni inflacija, dokler ista ne prične dvigati indeksa cen ter na podlagi devetih pogojev, katerih izpolnitev naj bi zahtevala emisjska banka za sanacijo z inflacijo.

Člankar sicer ne imenuje svojega glavnega sanacijskega sredstva izrečno z besedo inflacija, vendar se more razumeti njegov sanacijski načrt, ki sloni v glavnem le na »pomoči Narodne banke«, kot dejansko inflacijo.

Glede pojmovanja posledic inflacije na cene smo lahko hitro na jasnem. Teoretično in praktično je inflacija znižanje odstotne relacije zlate do realne podlage bankovcev, katera relacija se zniža z odtokom zlata, ali pa s povišanim obtočkom bankovcev. Vrednost valute ocenjuje na bazi te relacije inozemski finančni trg in ne mi ter je tu vsaka drugačna možnost izključena. Če se zniža zlata podlaga tudi že tedaj, če je šele na vidiku, pričena dinar v inozemstvu padati, pri nas pa rastejo v istem razmerju cene tujim valutam. Če devize rastejo, moramo za isto devizo in s tem za isto uvoženo blago plačati več dinarjev, kar pomeni vendar zvišanje cene uvoženega blaga. Izvoznik na drugi strani dobi za izvoženo blago isto inozemsko valuto, za to pa sedaj več dinarjev, on prodaja naše blago dražje. Ker nima noben izvoznik monopola in skušajo izkoristiti »konjunkturo« vsi izvozniki, tekmujejo v nakupovanju doma do skrajnosti, kar dvigne doma cene vsem izvoznim produktom, ki jih deloma uporabljamo tudi doma. Reakcija nastopi seveda najpreje v cenah uvoženega blaga, nato pri izvoznem blagu in se polagoma raztegne tudi na vse ostalo blago in realni kapital, tudi na onega, ki ni predmet mednarodnega prometa. Tega procesa dvigavanja cen in končnega popolnega izravnanja s svetovnimi cenami zaradi inflacije oficijelne domače valute ni mogla preprečiti do danes še nobena država in ni verjetno, da bi se to posrečilo ravno nam. V kolikor bi tedaj reflektirali na odpono denarnim zavodom z inflacijo za ceno padca dinarja in zvišanja indeksa cen ter s ceno znižanja vrednosti vseh v dinarjih izraženih premoženj na korist dolžnikov in na škodo upnikov ter končno na škodo splošnega zaupanja v kreditni sistem, se za inflacijski postopek lahko odločimo, sicer pa ne.

Neglede na to, da ni verjetno, da bi naša vlada in uprava Narodne banke pristala

Adria prašek je boljši

na »reševanje« naše notranje finančne stiske z inflacijo oficijalnega, mednarodnim navadam podvrženega dinarja, moramo vedeti, da bi z inflacijo realizirali vzrok, ki je paniko, težaviranje in splošno stisko na denarnem trgu povzročil. Izkazal bi se kot upravičen strah, da pade dinar, ki ga baš iz tega pričakovanja vlagateljji dvigajo, da ga imajo vedno pri roki in da ga morejo potem po lastni uvidevnosti in nezavisno od denarnih zavodov spremeniti v kakršnokoli realno blago. Na utesničeno inflacijo in padec dinarja bi vlagateljji navallili s podvojenim silo na denarne zavode, da rešijo, kar se rešiti da. Denarni zavodi bi bili kaj kmalu zopet v prejšnji insolventni, nakar bi mogli ponavljati proceduro »reševanja« z inflacijo tako dolgo, da bi bile vse vloge dvignjene, posojila, v kolikor bi ne bila zastavljena Narodni banki, večino morda vrnjena, da bi imeli ljudje silne množine razvrednotenega papirja, denarni za-

vodi sami pa, da bi bili »sanirani« s popolno likvidacijo.

Devet pogojev, ki jih postavlja člankar in ki naj bi se izpolnili pred »saniranjem« z inflacijo, ni potreba še posebej obravnavati, ker je njih izvajanje praktično izključeno že po neizvedljivosti ali vsaj neuspešnosti same glavne procedure.

Če se pridružimo mišljenju g. I. Avseneka, da ni priporočljivo spreminjati zmernih hranilnih vlog nasilnim potom v dolgoročni kapital delnic in obligacij, ter če pridemo k temu našo ugotovitev, da predlagana sanacija z inflacijo oficijalnega dinarja ne more biti koristna in uspešna, nam ostane za saniranje le še edina možnost v mobilizaciji terjatev, ki po mišljenju g. I. Avseneka ni za praktično rabo. To naziranje je gotovo prenačljeno in nikakor ni pravilno, da se to edino še preostalo sredstvo kvitira brez primerne utemeljitve z enostavno trditvijo o »nesposobnosti tega sredstva za praktično rabo«.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico se vrši v torek dne 4. aprila 1933 od 8. do 12. ure predpoldne v posvetovalnici združenja trgovcev za mesto Celje v Celju, Razlagova ulica 8, pritličje, levo.

Zunanja trgovina

Naša zunanja trgovina v februarju

Generalna direkcija za carine je objavila podatke o gibanju naše zunanje trgovine v februarju. Izvoz v februarju je znašal:

	leta 1932	leta 1933
ton	156.452	185.580
dinarjev	208.660.129	224.446.977

Izvoz se je torej v primeru z izvozom v februarju 1932 povečal po teži za 20.137 ton ali za 18.62% in po vrednosti za 20.786.848 dinarjev ali za 10.20%.

Uvoz pa je znašal v februarju:

	leta 1932	leta 1933
ton	43.078	45.465
dinarjev	229.361.106	180.012.874

Uvoz kaže še nadalje padajočo tendenco, toda samo po vrednosti, ker po teži je narastel za 2387 ton ali za 5.54%, dočim se je po vrednosti zmanjšal za 49.348.232 Din ali za 21.52%. Vsled povečanega izvoza in zmanjšane uvoza je bila trgovinska bilanca v februarju aktivna za 44.434.103 Din, dočim je bila trgovinska bilanca lani v februarju pasivna za 25.700.977 Din.

V prvih dveh letošnjih mesecih je bila trgovinska bilanca aktivna za 104.4 milijone dinarjev, dočim je bila lani pasivna za 35.6 milijonov Din.

* PRED REVIZIJO AVSTRILJSKO-JUGOSLOVANSKE TRGOVINSKE POGODBE

Kakor poroča »Die Börse«, namerava avstrilska vlada predlagati spremembo sedanje trgovinske pogodbe z Jugoslavijo. Zlasti pa bi hotela avstrilska vlada poenostaviti določbe glede odpovedi pogodbe. Spremembo pogodbe zahtevajo zlasti agrarni krogi, ki bi hoteli omejiti uvoz jugoslovanskih pridelkov in živine. Industrijski krogi pa se tej nameri agrarcev upirajo in zahtevajo, da se jugoslovanskemu uvozu ne delajo nobene ovire, kajti drugače bi bilo neizgibno, da bi padel tudi avstriljski izvoz v Jugoslavijo. Samo če bo Jugoslavija mogla prodati svoje pridelke in svojo živino, bo tudi imela denar za nakup industrijskih izdelkov.

Po svetu

Mala antanta je odklonila vstop v blok velesil, nakar je prišel iz Rima demanti vesti, da bi Mussolini povabil Malo antanto k pristopu v direktorij velesil.

Senator Ivan Hribar je vložil v senatu zakonski načrt o pobujanju nedovoljenega trgovanja s hranilnimi knjižicami.

Zakonski načrt o ureditvi fidejkomisov je predložil pravosodni minister skupščini. Debata o agrarnem zakonu pa je bila za nekaj dni odložena.

Senat je v načelu sprejel proračun in takoj nato prešel v podrobno razpravo ter brez debate že odobril posamezne proračune.

Ivanu Cankarju postavijo spomenik v Chicagu. Kip je delo kiparja Lobode in ga bo darovala ameriškim Slovincem ljubljanska mestna občina.

Upravni odbor Pokojninskega zavoda je razrešen svoje dolžnosti in za državnega komisarja je imenovan dr. Baltič, katerega je dodeljen kot svetovod dotedanjega upravnega odbora, ki ima čim prej izvesti nove volitve.

Do upora Stahlhelmovcev je prišlo v Braunschweigu in je mogla policija šele s pomočjo napadalnih oddelkov hitlerjevcev obvladati upornike. Aretirali so 200 članov jeklenih čelad in 1150 bivših pripadnikov levičarskih strank, ki so se pridružili upornikom. Upor je posledica nesoglasij med hitlerjevci in nemškimi nacionalci.

Po MacDonaldovem mnenju naj bi Poljska odstopila Nemčiji Pomorje, Češkoslovaška, Rumunija in Jugoslavija pa dovolile korekturo meje v korist Madjarske in s tem bi bil mir zagotovljen. Pa s to kerensko socialističnega premirja konservativne vlade ne bo nič drugega, ko samo blamaža.

»Nemčija ne bo nikdar zadovoljna«, je izjavil Paderewski. »Če se ji da Gdansko, bo zahtevala koridor, če dobi tega, bo zahtevala Šlezijo in ko bi dobila Šlezijo, bo zahtevala priključitev Avstrije in tako naprej brez konca.«

Židovski bojkot nemškega blaga se v Ameriki in Angliji vedno bolj širi. Tudi v Palestini so pričeli židje z bojkotom nemškega blaga.

Da bi ta bojkot preprečili, izjavljajo sedaj Nemci, da so vesti o preganjanju židov samo bajke. Istočasno pa se po vrsti odstavljajo vsi židovski sodniki, profesorji in zdravniki, židovske trgovine pa plenijo še nadalje.

Ker so hitlerjevci spoznali, da svet v njihove demantije ne veruje, so sklenili, da se 1. aprila začne v vsej Nemčiji sistematična akcija za iztrebljenje židov. V ta namen so izdali poseben proglas na narod.

Nemški pisatelji, ki ne pripadajo nacionalističnim krogom, se trumoma izseljujejo iz Nemčije. Tako so v Pariz prispeli v. Unruh, Roth, Hollitscher in Leonhart, v Švico pa Thomas Mann, Stephan Zweig in Alfred Kerr.

Adria prašek je boljši

Ker je Japonska anektirala Maršalske in Karolinske otoke, ki so bili nekdanj last Nemčije, je nemška delegacija izjavila, da Nemčija te aneksije nikdar ne bo priznala. Nemci se boje, da so vsled japonskega koraka izgubili lepo priložnost, da razgrnejo vprašanje bivših nemških kolonij.

Portugalska vlada odločno demantira vest, da bi se na sestanku MacDonalda z Mussolinijem govorilo o prepustitvi nekaterih portugalskih kolonij Nemčiji.

Avstrijski kancelar Dollfuss namerava proglasiti pravo diktaturo, da »reši« Avstrijo pred hitlerjevci in »Anschlussom«.

Razorožitvena konferenca je odgodena do 25. aprila.

Silna zadolžitev madjarskega kmetijstva. Še leta 1925 je bilo antabuliranih na madjarsko kmetijstvo dolgov za samo 110 milijonov pengov. Leta 1931 pa je znašal dolg madjarskega kmetijstva že 1716 milijonov pengov, od katerih odpade na posojila pri domačih zavodih 1062 milijonov pengov.

Veliko angleško letalo »Empire Aiero Line« je v bližini Dixmidena padlo na tla in zgorelo. 15 potnikov je pri tem bilo ubitih.

Obiščite avtomatični bufo
D A J - D A M

Dvoje osnovnih vprašanj vse krize

Brezposelnost in državni proračuni

Znani angleški gospodarski strokovnjak John Maynard Keynes, ki je bil tudi finančni strokovnjak na mirovni konferenci in je sedaj profesor na univerzi v Cambridge-u, je napisal v »Times« štiri članke, ki so vzbudili po vsem svetu največjo pozornost.

V prvem članku razpravlja Keynes zlasti o vprašanju brezposelnosti in sicer s posebnim ozirom na Anglijo. Po njegovem mnenju obstojita dva osnovna problema, ki sta medsebojno zvezana in sicer brezposelnost in vprašanje proračuna. Za zaposlitev enega človeka je v Angliji potrebnih 500 funtov na leto. Ta vsota temelji na delu, ki se izvrši na mestu. Upoštevati pa je tudi treba material, ki se pri delu uporabi, transport in drugo, ker vsako delo povzroča še dodatno delo na drugem kraju. Če bi bili vsi delavci zaposleni, potem bi takoj nastal skok cen, kar bi imelo zopet pozitivne posledice za gospodarstvo. Razen tega povečuje novo delo kupno silo delavstva in s tem tudi večji konzum. Vsekakor pa je danes mnogo boljše, če se cene kmetijskim pridelkom povečajo z večjim konzumom, kakor pa na umeten način. Razni teoretiki so mnenja, da zahteva nova zaposlitev zelo veliko dodatnega dela. Keynes je mnenja, da znaša količnik dodatnega dela 1½, to je, da neposredno zaposleno dveh ljudi zahteva vedno dodatno zaposlitev še enega delavca.

Brezposelnost in cene

V svojem drugem članku poudarja Keynes (izgovori Kins) v prvi vrsti nujno potrebo, da se zvišajo cene. To bi bilo mogoče doseči: 1. s povečanjem izdatkov, 2. obenem s povečanjem izdatkov bi bilo treba povečati tudi potrošnjo, 3. povečati konzumno moč ljudstva in se ne ozirati na produkcijo zlata. Konzumno moč ljudstva pa je mogoče dvigniti ali s povečanjem splošno koristnih investicij ali z zboljšanjem plačilne bilance. Med tema dvema metodama je znatna razlika. Prva se namreč more uporabiti po vsem svetu, druga le v posamezni državi, ker povzroča povečanje aktivne bilance v eni državi nasproten učinek v drugi. Zato druga metoda za povišanje cen ne prihaja v poštev. Razvrednotenje denarja in povišanje cen so orožja, katerih se je poslužila Anglija s ciljem samoohranbe. V resnici pa so razvrednotenje denarja, povišanje cen, devizne omejitve, uvozne prepovedi in kontingentiranje uvoza samo sredstva, ki nikomur ne koristijo, škodujejo pa vsem. Zato je Keynes mnenja, da se more doseči blagodejno povišanje cen samo z investicijami po vsem širokem svetu.

Svetovna gospodarska kriza se more po mnenju Keynesa odpraviti v štirih fazah. Najprej je treba doseči, da so bančni krediti poceni in obilni. To je mogoče doseči le na ta način, da se emisijske banke osvobodijo skrbi, kako ohraniti določeno razmerje med številom bankovcev in zlatimi valutnimi rezervami. Pomanjkanje zlatin je poleg tega povzročilo ogromno nakopičenje zlata pri samo nekaterih bankah. Na drugi strani pa je treba pozdraviti povečanje zlate produkcije in zmanjšanje velikih zlatih zalog v indijskih zakladnicah, kjer je zlato ležalo čisto brez koristi. Kot sredstvo in olajšanje more služiti vsled nesorazmerja med količinami in razdelitvijo zlata tudi devalvacija denarja.

V drugi fazi mora biti obrestna mera za zdrave dolžnike niska tudi za dolgoročno posojila. To je potrebno že zato, da morejo vlade izvesti konverzije svojih dolgov. Dosedaj je nekaj držav že prišlo v prvo fazo, samo Anglija pa je popolnoma še v drugi fazi, dočim sta Združene države

Nato razpravlja Keynes o razmerju zaposlitve do proračuna. Povprečna letna podpora brezposelnemu delavcu znaša 50 funtov. S tremi milijoni funtov pa bi bilo mogoče zaposliti 60.000 delavcev neposredno in po prej omenjenem računu še 20.000 posredno. Na ta način bi se prihranilo en milijon funtov, ker za 20.000 delavcev, ki bi jih zahtevalo dodatno delo, ne bi bilo treba plačevati nobenih brezposelnih podpor.

Je pa še druga ugodna činjenica za proračun. Dohodek od davkov je namreč v neposredni zvezi s povečanjem ali zmanjšanjem narodnega dohodka. Če se izvzamejo transakcije s tujino, je dohodek dejansko čisto enak izdatku po pravilu: moj izdatek je tvoj dohodek. Na ta način pomeni na novo investirani kapital v višini 3 milijonov funtov povečanje narodnega dohodka za tri milijone. Vsled dodatnega dela pa pomeni dejansko še več, kajti neposredno zaposleni delavci bodo zaslužili 3 milijone, posredno zaposleni pa poldrug milijon in s tem naraste narodni dohodek na 4 in pol milijona funtov. Če upoštevamo, da gre v državno blagajno od narodnega dohodka 10%, potem bi v našem primeru dobila državna blagajna 450.000 funtov. Iz tega sledi, da ni drugega sredstva za uravnovešanje proračuna, kakor zaposlitev delavstva potem novih investicij, ker samo tako se narodni dohodek v resnici poveča.

Severne Amerike in Francija le deloma v drugi fazi.

Tretja faza nastane, kadar prične posamezniki investirati. Do tega se pride težje, ker zahtevajo ljudje na prejšnji, da vidijo siguren dobiček in šele potem so pripravljeni investirati. Zato je potrebno, da prične z investicijami država. Nekateri ciniki trde, da more samo vojna privedi do blagostanja in prosperitete, ker samo v vojni troši država v veliki meri, dočim v miru previdnost in pomanjkanje poguma preprečujeta vsake večje investicije. Keynes pa je mnenja, da se more v miru še lažje in še v večji meri investirati denar in on upa, da bo Anglija to tudi dokazala. V četrti fazi nastane kot posledica investicijskega cen. O tej fazi pa govori poseben članek, o katerem bomo poročali prihodnjic.

Že v 24 urah

barva, plošča in kmetijsko snaki obleke. Klubke itd. Skrobi in svetločrna svila, ovratnike in manšete. Pere, sušil, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Solenbargova ul. 8. Telefon št. 22-72.

PRORAČUNI JUGOSLOVANSKIH MEST

Proračun Beograda znaša 362 milijonov Din, proračun Niša 19 milijonov in proračun Splita 33,6 milijonov Din.

POVEČANJE ZAGREBSKE ELEKTRARNE

Letošnji proračun zagrebske elektrarne znaša 74,4 milijonov dinarjev in je za 22,5 milijonov večji od lanskega. Izvršile se bodo namreč v elektrarni velike investicije in se med drugim nabavila velika turbina za 16.000 KW.

TELEFONSKI PROMET S ČESKOSLOVAŠKO

Prometni minister je odredil, da se s Českoslovaško začne splošni telefonski promet to je, da se more telefonsko govoriti iz vseh telefonskih postaj z vsemi kraji, kjer so javne telefonske postaje. Taksa za naveden pogovor treh minut znaša od 63 do 99 dinarjev. Pogovor iz Beograda v Prago velja 94,50 Din. Splošni telefonski promet se začne 10. aprila.

Davčna vprašanja

Dr. Ivan Likar:

Oprostitev kmetovalcev od davka na poslovni promet glede prometa njihovih osnovnih proizvodov po čl. 8, točka 2a, zakona o davku na poslovni promet

Po navedenem določilu zakona so kmetovalci oproščeni od davka na poslovni promet glede prometa svojih osnovnih proizvodov vseh vrst poljedelstva. Ta oprostitev je v smislu § 14 zakona o skupnem davku na poslovni promet ostala še v veljavi tudi po uveljavitvi tega zakona.

Za oprostitev plačevanja tega davka sta torej potrebna dva pogoja:

1. da opravlja promet kmetovalec,
2. da gre za promet z osnovnimi proizvodi.

Cim odpade eden teh pogojev, preneha oprostitev po navedenem določilu in se pobira davek na poslovni promet kakor pri vseh drugih davčnih zavezancih.

Kdo je kmetovalec po tem določilu zakona?

Kmetovalec v tem smislu je vsakdo, ki se bavi s kakšno vrsto kmetijstva radi pridobivanja osnovnih proizvodov. Med kmetovalce spada v prvi vrsti kmet, to je oni, ki se poklicno bavi pretežno z obdelovanjem zemlje in se v pretežni meri preživlja z dohodki zemlje. Med kmetovalce v smislu tega zakona pa spadajo tudi vsi oni, ki se bavijo s katerokoli panogo kmetijstva, četudi se po svojem poklicu ali socialni stopnji ne prištevajo h kmetom. Zakon o davku na poslovni promet v tem oziiru nima nobenih omejitev. Kmetovalec je torej tudi veleposestnik, pa tudi industrijalec, trgovec ali obrtnik, v kolikor se bavi s kmetijstvom, t. j. v kolikor po gotovem gospodarskem načrtu usmeri svoje delovanje tudi na neko trajno pridobivanje osnovnih kmetijskih proizvodov.

Kaj so osnovni proizvodi po tem določilu zakona?

Od osnovnih proizvodov razlikujemo obrtne proizvode, t. j. izdelke in polizdelke. Dočim obstoji osnovno proizvajanje v pridobivanju naravnih snovi z zbiranjem teh snovi, ali v obdelovanju polja in gozda bali v reji živine, se pri obrtnem proizvajanju daje naravnim snovem nova oblika zaradi naprej določene uporabe. Ni torej osnovni proizvod les iz lastnega gozda, ki je bil na žagi razrezan v deske, letve itd.; tudi ni osnovni proizvod iz lastnega lesa izdelano ogelje in tudi ne granič, pridob-

ljen iz lastnega kamnoloma in predelan v kocke.

Taki izdelki pa niso podvrženi davku na poslovni promet le v slučaju, če jih kmetovalec proda ali sicer proti odškodnini odtuji, ampak tudi v primeru, če jih porabi za svoje domače gospodarstvo, kajti v davčno osnovo spada tudi promet stvari, ki se izvršuje brez odškodnine s prenosom iz lastnega podjetja za osebno in domačo uporabo.

Taki izdelki so podvrženi davku na poslovni promet ne glede na to, če jih kmetovalec izdeluje oziroma predeluje na lastni ali tuji napravi.

V tem oziiru je treba napraviti izjemo le glede takih izdelkov, ki jih kmet običajno sam izdeluje iz svojih osnovnih proizvodov, ker se s tem praviloma samostojni obrtniki sploh ne bavijo. Tako se morajo pač smatrati za osnovne proizvode vino, maslo, sadjevec in drva, kajti tu gre za predelavanje, ki je bistven del kmetijstva.

Po razloženih vidikih je pač treba v posameznem slučaju odločiti, ali gre za osnovni proizvod ali za obrtniški izdelek ali polizdelek.

Po teh vidikih je tudi upravno sodišče v Celju postopalo pri reševanju takih sporov.

Glede moke iz žita in glede ostalih mlevskih proizvodov upravno sodišče še ni izdalo nobene odločbe. Po zgoraj navedenih razlogih bi kmetovalec za te izdelke, izdelane iz lastnih pridelkov, moral plačati davek na poslovni promet. V tem oziiru je pa napravljena izjema. Z uredbo od 3. nov. 1932 je bilo odredeno, da je mletje na merico osebam, ki se smatrajo za kmetovalce — seveda po zakonu o davku na poslovni promet — oproščeno plačevanja skupnega davka na poslovni promet. Seveda pa gre tu le za mletje na merico za lastne potrebe kmetovalca, akoravno to v uredbi ni izrecno rečeno. Pač pa izhaja iz smisla te uredbe, da so prosti skupnega davka na poslovni promet tudi mlevski izdelki iz lastnih pridelkov zmleti za lastno uporabo v lastnem mlinu.

Daspelost neposrednih davkov

Davčna uprava razglasa:

V smislu čl. 148. zakona o neposrednih davkih se objavlja, da dosijejo v II. četrtletju 1933 v plačilo: a) dne 1. aprila 1933 četrtletni obroki zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na ne- oženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice; b) dne 15. avgusta 1933 I. polletni obrok zemljarine.

Pri zadeti davčni zavezanci se opozarjajo, da te obroke v lastnem interesu poravnajo pravočasno in sicer davke navedene ad a) najkasneje do dne 15. maja 1933 ad b) najkasneje do dne 15. avgusta 1933.

Uslužbeniki davek morajo pobrati, odnosno odvesti davčni upravi s seznamkom vsi delodajalci, ki zaposlujejo nad 20 uslužbencev, kakor tudi vse državne in samoupravne institucije in načeloma družbenemu davku zavezane osebe ne glede na število zaposlencev najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca.

Ostali delodajalci pa morajo pobrati uslužbeniki davek v davčnih znamkah tako, da jih ob vsakokratnem izplačilu mezde nalepijo v davčni knjižici na zato določenem mestu in uničijo z žigom ali svojeročnim podpisom. (Čl. 98., 99., 100. zak. in pravilnik o neposrednih davkih).

Davek na neoženjene osebe, katerih mesečni prejemki znašajo več ko 2.500—dinarjev pa morajo vsi delodajalci brez izjeme odpremiti v istem roku davčni upravi v gotovini.

Zavodi, naprave in podjetja, ki so dolžna pobirati davek na rente po členu 71. zakona o neposrednih davkih, morajo odpremiti pobrane zneske po seznamku najkasneje v 45 dneh po preteku vsakega polletja, torej za I. polletje do všteteja 14. avgusta 1933; za II. polletje do všteteja 14. februarja 1934.

Davčni zavezanci splošnega davka na poslovni promet po zakonu z dne 31. januarja 1932, ki plačujejo davek po knjigi opravljenega prometa, morajo predložiti prijave in plačati ustrezni davek za I. četrtletje 1933 najkasneje do 30. aprila 1933.

Davčni zavezanci skupnega davka na poslovni promet, po zakonu z dne 12. julija 1930, ki so izbrali način plačevanja po vplačilih v gotovini in menicah, morajo polagati odplačila po prometu prejšnjega meseca v 20 dneh po preteku vsakega meseca z mesečnimi prijavami, oni pa, ki so izbrali za podstavo obračuna promet po fakturah pa v 50 dneh po preteku vsakega meseca.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Dokler se ne izvrši odmera davkov za tekoče leto se morajo plačevati po davčnem predpisu iz prejšnjega leta (čl. 147.).

Davek novih davčnih zavezancev in novih davčnih predmetov se mora plačati najkasneje v 30 dneh po prejemu plačilnega naloga.

Kdor ne plača dospelih obrokov do skrajnega plačilnega roka, mora plačati od tega dne pa do dne plačila 6% ne letne zamudne obresti in proti njemu se uvede izvršilno postopanje, ki je v zvezi s sledečimi stroški: a) za pismeni opomin ena para od vsakega dinarja dolga, najmanj pa 10 dinarjev; b) za rubežen 2 pari od vsakega dinarja dolga, najmanj pa 10 dinarjev in taksa po t. p. 79. taksnega zakona v znesku 5 dinarjev; c) za dražbo taksa po t. p. 81. taksnega zakona.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini prot. trgovke s sadjem Glavnica Celestine v Ljubljani. Konkurni sodnik Avsec, upravnik mase dr. Dinko Puc, prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Ljubljani dne 1. aprila ob 9. Oglasitveni rok do 30. aprila. Ugotovljeni narok dne 6. maja.

Odpravljen je konkurz bivše trgovke Bizjak Jožice, ker ni kritja za stroške postopanja.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini trgovca Rudolfa Kovačiča v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Sajovic ml. Narok za sklepanje poravnave dne 9. aprila ob 9. Rok za oglasitev do 23. aprila.

Potrjujejo se prisilne poravnave: trgovca Uršiča Antona v Laškem. Upniki I. in

II. razreda dobe terjatve celotno, upniki III. razreda pa 30%, nadalje gostilničarja Lasana Jurija na Jesenicah in lastnika hotela »Olympic« Stareta Franca na Bledu.

Končane so poravnave trgovke Barbare Ciber v Ljubljani, trgovca Šmalca Ivana v Novem mestu in klobučarja Jurčeca Franceta v Krškem.

OBCNI ZBORI

F. Heinrichar, lesna industrija d. d. ima 3. redni občni zbor dne 12. aprila ob pol petih popoldne v družbeni pisarni v Škofji Loki.

»Saternus«, d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov ima 12. redni občni zbor 12. aprila ob 15. uri v sejni dvorani Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani.

Slovenska banka ima redni občni zbor dne 12. aprila ob 17. uri v družbenih prostorih v Ljubljani, Krekov trg.

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Celje.

Besedilo: »Mohorjeva tiskarna in knjigarna, družba z o. z.«

Obratni predmet: izdajati, to je zalagati, razmnoževati in razpečevati knjige in raznovrstne duševne proizvode, zlasti one proizvode družabnikov samih, ki se bavijo s perečimi dnevnimi vprašanji, nadalje prodajati devotionalije, molitvenike, razglednice, slike, muzikalije, papir, pisarniške in šolske potreščine na drobno in debelo, nadalje izvrševanje knjigotrajne ter grafiško-artistiške, tiskarske, litografske in knjigoveške obrti.

Visokost osnovne glavnice 200.000 dinarjev.

Poslovodje: gg. Zeichen Josip, ravnatelj v Celju, Prešernova ulica št. 17, Finžgar Fran, mestni župnik v Ljubljani, Kolezijska ulica št. 1, in Cestnik Anton, profesor v pokoju v Celju, Vodnikova ulica 2.

Za namestovanje upravičen: Družbo zastopata in njeno tvrdko podpisujeta po dva in dva izmed poslovodij, in sicer v ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani, dne 8. marca 1933.

*

Sedež: Celje.

Besedilo: I. Novak nasl. Ramovš in drug, družba z o. z.

Obratni predmet: Prevzem tvrdke I. Novak, Celje, Prešernova ulica št. 24, in nadaljevanje iste, namreč trgovna z radioaparati, radiomaterialom, tehničnimi, elektrotehničnimi in športnimi predmeti, gramofoni, gramofonskimi ploščami in gramofonskimi potreščinami, kolesi, motorji, šivalnimi stroji ter k tem predmetom spadajočimi deli.

Visokost osnovne glavnice: 15.000 Din. Poslovodji: Ramovš Fran, trgovec v Ljubljani, Livarska ulica št. 5, in Štrukelj Josip, trgovec v Ljubljani, Groharjeva ulica št. 29.

Za namestovanje upravičen: poslovodji zastopata družbo in podajata za družbo pravno obvezne izjave oba skupaj kolektivno, isto tako podpisujeta firmo družbe oba poslovodji — kolektivno.

Okrajno sodišče v Celju, odd. I., dne 14. marca 1933. Firm. 92/33 — Rg C II 74/2

Sedež: Laško.

Besedilo: Plevanč Karol, mestna pekarna v Laškem.

Obratni predmet: izdelava vsakovrstnega peciva.

Imetnik: Plevanč Karol, pekovski mojster v Laškem

Okrajno sodišče v Celju, odd. I., dne 14. marca 1933. Firm. 12/33 — Rg A III 165/4.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Komisija in trgovina z usnjem Union, družba z o. z.

Obratni predmet: Agentura, komisija in trgovina s kožami in usnjem ter v te stroko spadajočimi predmeti.

Visokost osnovne glavnice: 6000 Din. Poslovodje: Dr. Pleša Pero, advokat v Zagrebu, Berislavičeva ulica 8, Linkmayer Marjan, zasebni uradnik v Zagrebu, Pantovčak 85.

Družbo zastopata in podpisujeta družbino firmo kolektivno po dva poslovodji ali en poslovodja in en prokurist.

Dež. kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 10. marca 1933. Firm. 188/33. — Rg C V 108/1.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Narodni magazin, splošno tekstilno d. d., podružnica v Ljubljani.

Obratni predmet: Obrat družbe obsega nakup in prodajo ter v splošnem trgovino z vsemi vrstami tekstilne in druge razne robe.

Družbina oblika: Tvrdka je podružnica pri trgovačkem sudu v Beogradu od 27. oktobra 1932. protokoliranega glavnega zavoda enakega imena, ki ima svoja pravila odobrena po ministrstvu trgovine in industrije pod II br. 18249/k od 25. julija 1932.

Delniška glavnica znaša 1.000.000 Din in je razdeljena na 1000 na donosca se glasečih polno vplačanih delnic nominalne 1000 Din.

Družbine objave se objavljajo v »Službenih novinah«.

Družbino tvrdko podpisujeta dva člana upravnega sveta ali en član upravnega sveta in ena za sopolpisovanje pooblaščen oseb.

Člani upravnega sveta so: dr. Brunner Armin, Šlehta Leopold in Stark Oton, vsi trgovci v Zagrebu.

K sopolpisovanju pooblaščen sta: a) za centralo Švarc Rudolf, trgovski ravnatelj v Beogradu,

b) za podružnico v Ljubljani Heisch Edvard, trgovec v Ljubljani, Mestni trg št. 17.

Dež. kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 17. marca 1933. Firm. 205 — Rg B III 87/1.

Sedež: Otiški vrh, pošta Meža pri Dravogradu.

Besedilo: Ornik & Mitrovič, mehanična tkalnica, barvarna in apretura.

Obratni predmet: Mehanična tkalnica, barvarna in apretura ter s tem v zvezi stoječa trgovina glede nakupa sirovin in razpečevanje lastnih proizvodov.

Družbena oblika: Javna trgovska družba od 3. marca 1933.

Družabniki: Ornik Ludvik, trgovec, Koroška cesta 9 v Mariboru, in Mitrovič Aleksander, trgovec, Koroška cesta 9 v Mariboru.

Za namestovanje sta upravičena oba družabnika skupno.

Okrajno sodišče v Celju, odd. I., dne 14. marca 1933. Firm. 86/33 — Rg A III 166/2.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: F. Kollmann.

Izbrise se dosedanj imetnik tvrdke Kollmann Robert zbog smrti, vpiše pa nova imetnica tvrdke Blinc Marica roj. Kollmann, trgovka v Ljubljani, Večna pot 1 b.

Obratni predmet: Trgovina s steklom in porcelanom.

Izbrise se zapuščinski provizorij in dostavek v firmi: »Zum Betriebe einer Glas- und Porzellanwarenhandlung.«

Dež. kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 17. marca 1933.

Firm. 219 — Posam. I 167/3.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Novotny in drug.

Izstopil je javni družabnik Cesnik Leopold, zbog česar je prenehala javna trgovska družba.

Ostali družabnik Novotny Teodor bo vodil tvrdko naprej kot poedinec, in sicer pod dosedanjim besedilom.

Dež. kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 17. marca 1933.

Firm. 217 — Rg A VII 109/2.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Strojne tovarne in livarne d. d.

Izbrise se inž. Hrovatinu Ivanu podeljena prokura.

Dež. kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 10. marca 1933.

Firm. 125 — Rg B I 110/20.

Denarstvo

Avstrijski Narodni banki dolguje Creditanstalt 570 milijonov, Niederösterreichische Escomptgesellschaft 255 in Bankverein 40 milijonov šilingov.

Avstrijska Narodna banka je znižala obrestno mero od 6 na 5 odstotkov

Novi italijanski zavod za sanacijo bank je po prvih dveh posojilih v višini po sto milijonov lir razpisal sedaj tretje posojilo v višini 250 milijonov lir.

Kilogram zlata velja v Avstriji 6.122.24 šilingov, za 28 odstotkov več, kakor pa znaša njegova vrednost po uradno določeni pariteti. Cena zlata je v februarju narasla za 6-5 odstotka.

Banque de Paris et des Pays Bas izkazuje za leto 1932 23.36 milijonov čistega dobička napram 24.9 milijoni v letu 1931. Banka bo letos izplačala 10-odstotno (lani 12) dividendo.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 29. marca objavlja: Zakon o začasnem trgovinskem sporazumu z Grčijo. — Uredbo o zunanji tehnični službi pri upravi banovalskih in dovoznih cest k železniškim postajam. — Objave o občinskih trošarinah. — Razne razglase sodišč in uradov ter druge objave.

Tržna poročila

LJUBLJANSKI TRG

Kakor vedno ob koncu meseca, tako je bil tudi zadnji sredo ljubljanski trg manj založen, kakor sicer. Vendar pa blaga ni primanjkovalo. Cene so ostale večinoma neizpremenjene. Trnovsko zelje se je prodajalo po 4, kmečko pa po 3 dinarje kg. Trnovska repa je bila po 3, kmečka pa po 2-50. Metovilca je še vedno dovolj na trgu, a se je nekoliko podražila. Merica se je prodajala po 1-25 Din. Podražil se je tudi regrat, za katerega zahtevajo po 1-50 Din za merico. Jabolka je na trgu še vedno dovolj in so se prodajala najboljša jabolka po 5 do 6, slabejša pa po 3 Din za kilogram. — Jajca so še vedno poceni in se dobi za 10 dinarjev od 14 do 18 jajc.

DUNAJSKI SVINJSKI SEJEM

Na trg dne 27. t. m. je bilo prignanih 7096 pršutarjev in 3807 špeharjev. Iz Jugoslavije je bilo 2104 pršutarjev. Cene so bile te: Špeharji po 1-45 do 1-50, pršutarji po 1-35 do 1-55 šilinga za kilogram žive teže. Trg je bil živahen in so cene za špeharje narasle za 5 do 7 grošev, dočim so ostale cene za pršutarje neizpremenjene.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20.

Četrtek, dne 30. marca: »Hamlet«, premiera. Izven.

Petek, 31. marca: Zaprt.

Sobota, 1. aprila: Hamlet. Izven.

Opera

Začetek ob 20.

Četrtek, 30. marca: Zaprt.

Petek, 31. marca: Zaprt.

Sobota, 1. aprila: Samson in Dalila. Red B.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 31. marca: Zaprt.

Sobota, 1. aprila ob 20.: Orfej v podzemlju. Red A.

Higienske instalacije

kleparstvo, krovstvo, strelovodi

Jakob Fligl dediči

Ljubljana

Telefon 33 53

Rimska cesta 2

Gregorčičeva ulica 5

Trgovci in industriji!

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani